

■ Volby 2026

Trápící se TOP 09 v komunálních volbách popustila fantazii. Kandiduje s Piráty i Zelenými, část strany ale míří napravo

Martina Machová
martina.machova@hn.cz

Podobně jako všechny strany bývalé koalice Spolu vyhlásila i TOP 09 po loňských prohrahách sněmovních volbách boj o vlastní značku. Jenže stejně jako u ostatních opozičních stran to zatím nefunguje. Nový předseda ani nové – politicky mladší – vedení stranu k pěti procentům potřebným pro vstup do sněmovny v zásadě neposouvají. Setrval se drží na třech procentech a sen o tom, že TOP 09 bude moci kandidovat samostatně, se dál rozplývá.

Hledání nového místa pro TOP 09 se propsalo do způsobu, jakým „topka“ kandiduje v komunálních a senátních volbách. Úspěch jednotlivých projektů má napovědět, kde to raději zabalit a kde se naopak více zamyslet, zda se tamní úspěch nedá využít na celostátní úrovni. Pozice se tříští hlavně na vztahu k ODS a na jménech Havel a Pospíšil.

Předseda TOP 09 a královéhradecký politik Matěj Ondřej Havel dal straníkům volné ruce, jak se mají ve svých regionech zařadit. Ti v menších krajských městech začali hledat spojence ještě více nalevo od „topky“, mezi Zelenými a Piráty. Královéhradečtí straníci například kandidují jako součást koalice s regionálními stranami, bez ODS. „Do koalic jsem nemluvil. Že jdou s Piráty nebo Zelenými, není moje doporučení nebo záměr,“ řekl HN Havel.

Do senátních kandidátek ale zasáhl a v obou případech proti ODS. Nejprve odmítl přenést podporu „topky“ z kandidáta Starostů v Praze 9 Davida Smoljaka na kandidátku ODS mezzosopranistku Dagmar Peckovou.

A přes odpor pražských straníků postavil vlastního kandidáta TOP 09 v Praze 5 proti nominantovi ODS. „Ano, to bylo moje rozhodnutí. Je člen TOP 09 a v současnosti je pro „topku“ důležitý boj za nezávislost veřejnoprávních médií. Zdeněk Šarapatka do Senátu patří,“ uvedl.

Na rozdíl od menších krajských měst straníci v Praze a Brně našli spojence naopak na pravé straně politického spektra. V obou městech kandidují v dvojkoalici s ODS, oproti někdejšímu Spolu bez lidovců.

„Tím, že je tu početnější elektorát, rezonují širší témata jako rozpočtová odpovědnost. I proto je spolupráce s ODS přirozenější,“ vysvětluje si dvojka tamní společné kandidátky a lídr za TOP 09 Tomáš Aberl. „Lidé vidí „topku“ spíše jako pravicovou stranu, která ale má trochu jiné hodnoty než ODS, například v přístupu k EU. Naše pozice je proto nezastupitelná,“ dodal. Rozumí si ale prý i lidsky. S populární producentkou Kamilou Zlatuškovou jejich koalice patří k favoritům voleb.

Velká očekávání do spojení ODS a TOP 09 v hlavním městě pak vkládá druhý muž TOP 09, místopředseda strany a šéf pražské stranické buňky Jiří Pospíšil. Tomu dosud část straníků zazlívá, že v baště TOP 09 nedokázal postavit samostatnou kandidátní listinu. „Bylo by to signálem pro veřejnost, že „topka“ má smysl, a celostátně to mohlo straně pomoci zpět aspoň k pěti procentům,“ uvedl zdroj z širšího vedení TOP 09.

Nutno dodat, že Jiří Pospíšil zprvu o samostatné pražské kandidátní ve-

Dva muži, dvě strategie. TOP 09 nevzkvétá a hledá spojence „napravo“ i „nalevo“. Kterým směrem má TOP 09 dále zamířit, má napovědět úspěch v komunálních a senátních volbách.
Foto: JAN ZÁTORSKÝ / MFDNES + LN / Profimedia

řejně mluvil a hledal osobnost do jejího čela. Přesvědčit se snažil v té době odcházející předsedkyni Markétu Peckarovou Adamovou. Ta to ale odmítla a celkově se z politiky stáhla. Pospíšilovi pak nevyšla ani další jména z jeho seznamu. Sám se rozhodl z rodinných důvodů vůbec nekandidovat.

Dnes vidí budoucnost „topky“ odlišně. „Úspěch koalice ODS a TOP 09 by byl signál, aby naše spolupráce posilovala, a to i více institucionálně,“ uvedl pro HN první místopředseda TOP 09 a šéf pražské stranické buňky Jiří Pospíšil. Zdůraznil, že tím nemyslí žádné slučování. „To by spíše voliče, které jako proevropská pravicová strana vážeme, mohlo odradit,“ dodal.

Na mysl má spíše užší koalici se zachováním TOP 09 jako svébytné strany. „TOP 09 by tak například mohla

přinést ODS celorepublikově zhruba tři procenta navíc a zajistila by jí odskok od konkurenčních Starostů,“ argumentuje s tím, že po volbách bude muset vedení TOP 09 vše důsledně zanalyzovat a říci si, jak dál.

Jeho argumentace pro podporu silnější spolupráce s ODS je ale dvousečná. „Ano, pokud se ukáže, že některé ze zvažovaných koalic dobře fungují a lidé na ně plošně dobře reagují, tak stojí za to o podobné strategii uvažovat i na celostátní úrovni,“ řekl HN další z místopředsedů TOP 09, pardubický politik Ondřej Müller, který má za „topku“ na starosti právě komunální volby. Na rozdíl od Pospíšila má ale na mysli i ad hoc koalice a zdánlivě nepravděpodobná spojení.

Sám postavil kandidátku také bez ODS. „V Pardubicích dobře vychází-

me s Piráty, všechno jsme kluci kolem čtyřiceti let, máme podobný pohled na fungování města a myslím, že můžeme být černým koněm voleb,“ uvedl pro HN. Pod značkou „Progresivní Pardubice“ se spojili i se Zelenými.

Ve stejné koalici jdou straníci ale i v Olomouci, se Zelenými se spojila TOP 09 v Plzni. Unikátní je pak společný projekt sedmi stran v Ústí nad Labem, kde vládne hnutí ANO s SPD. Na kandidátní listině „Jedno Ústí“ se tak potkají politici TOP 09, Pirátů, Zelených, Starostů, ale i nového hnutí Naše Česko Martina Kuby. O spolupráci jednali i s ODS, ta se ale rozhodla jít nakonec sama. „Přenositelné na celostátní úrovni je spíše to, že je dobré spolupracovat, pokud to trochu jde,“ říká lidryně olomoucké kandidátky z TOP 09 Lucie Tungul.

■ Penzijní spoření

Lidé v těžkých profesích se „okrádají“, neříkají si o příspěvek

Jitka Vlková
jitka.vlkova@hn.cz

Právidla pro povinné příspěvky k penzijnímu spoření pro lidi v rizikových profesích jsou příliš složitá, vyplývá z průzkumu Unie zaměstnavatelských svazů a KB Penzijní společnosti mezi firmami. Zpřesnění jejich výkladu by přivítalo přes 40 procent společností. Zhruba 22 procent firem pak uvedlo, že si o příspěvek požádala jen půlka zaměstnanců, kteří na něj mají nárok.

Příspěvek se týká od začátku roku zaměstnanců, kteří pracují v takzvané třetí kategorii rizika a jsou ohroženi na zdraví vibracemi, velkou fyzickou zátěží nebo teplem a chladem. Těch je zhruba 113 tisíc. Patří mezi ně třeba montážní dělníci, svářeči, sklad-

níci, nástrojářů či ošetřovatelky a sestry. Zaměstnavatel jim musí na penzijní spoření měsíčně poslat částku ve výši čtyř procent hrubé mzdy.

Z průzkumu vyplývá, že čtyři z pěti zaměstnavatelů považují za složitou evidenci odpracovaných směn. „První zkušenosti zaměstnavatelů ukazují, že zavedení povinného příspěvku není jen otázkou peněz. Firmy musí správně určit okruh zaměstnanců, sledovat nárok, vést evidenci, upravit mzdové procesy a vše vysvětlit lidem. Pokud má příspěvek skutečně plnit svůj účel, potřebujeme jasná pravidla a praktickou metodickou podporu,“ říká Jiří Horecký, prezident Unie zaměstnavatelských svazů.

Firmy například musí rozlišovat, kolik hodin za danou směnu zaměstnanec odpracoval v třetí kategorii rizika. Pro nárok na příspěvek přitom

musí dotyčný absolvovat aspoň tři „rizikové“ směny v daném měsíci.

I samotní zaměstnanci pak musí vyvinout aktivitu k získání příspěvku. Podmínkou je založit si nové penzijní spoření (případně si nechat převést to staré), zaměstnavatele o příspěvek požádat a každý měsíc si na penzijní sám přispívat – alespoň stokorunou. Podle průzkumu firmy odhadují, že

Firmy odhadují, že část lidí si o příspěvek nepožádala proto, že o penzijní spoření nemají zájem anebo je odrazuje nutnost si spoření založit.

část lidí si o příspěvek nepožádala proto, že o penzijní spoření nemají zájem anebo je odrazuje nutnost si spoření založit. „Dvě třetiny těchto lidí to neřeší, protože produkt nepovažují za atraktivní, pro zbytek je to administrativně složité,“ říká Jiří Šperl, šéf KB Penzijní společnosti. Okrádají tak sami sebe – o příspěvek totiž nejde požádat zpětně. Při hrubém platu 38 tisíc korun může zaměstnanec od firmy dostávat 1,5 tisíce korun na penzijní spoření měsíčně.

Podle Horeckého by bylo vhodné při příštím legislativním otevření zákona zpřesnit pravidla, udělat jejich jasnější výklad a upřesnit, kdo má na příspěvek nárok nebo jak evidovat směny. Vláda Andreje Babiše (ANO) přitom v programovém prohlášení slíbila, že okruh náročných profesí rozšíří, zatím ale nerozhodla jak.

„Další debata by měla být vedena na základě dat, která získáme z jednotného měsíčního hlášení zaměstnavatelů,“ říká Horecký. Teprve díky analýze pracovních neschopností, úrazovosti či nemoci z povolání bude podle něj možné rozhodnout, které profese jsou skutečně rizikové a jež lidé nemohou dělat až do důchodového věku.

Smyslem podpory je umožnit lidem v náročných povoláních díky soukromým úsporám odejít z práce dříve do takzvaného předdůchodu a po dosažení důchodového věku získat starobní důchod bez krácení.

Průzkum proběhl mezi 176 firmami, které lidi v rizikových povoláních zaměstnávají. Byly mezi nimi například Česká pošta, Škoda Auto, Správa železnic nebo maloobchodní řetězce Tesco, Albert či Lidl.